

۱- تأثیر اندیشه و تعلیمات کنفوسیوس را بر نظام سیاسی و اجتماعی چین از متن درس استنباط و بیان کنید.

« پاسخ »

کنفوسیوس بیش از هر چیزی به رفتار اخلاقی توجه داشت و درباره دین یا خدایان چینی کم صحبت کرده است. اساس تعالیم او این بود که مردم چطور باید رفتار کنند و حاکمان چگونه رفتار مناسب را در جامعه ترویج دهند. انتخاب مأموران دولتی بر پایه‌ی اصول و تعلیمات کنفوسیوس بود که براساس توانمندی و شایستگی‌های خویش و نه بر مبنای ثروت و وابستگی‌های خانوادگی به خدمت گرفته می‌شدند. کسانی که داوطلب خدمات دولتی بودند، به منظور اثبات استعداد و صلاحیت خود، می‌بایستی در آزمون‌های مختلفی شرکت کنند.

۲- در دوران فرمانروایی سلسله‌ی هان چه تغییر و تحولاتی در چین پدید آمد؟

« پاسخ »

کشاورزی، صنعت، علم و فرهنگ پیشرفت‌ناپذیری کرد و چینیان به ابداعات و اختراعات مهمی دست زدند و از سمت جنوب و غرب با تمدن‌های دیگر از جمله ایران ارتباط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برقرار کردند. جاده مشهور ابریشم که چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد در این دوره گشایش یافت.

۳- نقش شی‌هوانگ‌تی و اهمیت اقدامات او را در تاریخ چین باستان شرح دهید.

« پاسخ »

به معنای امپراتور اول را که پیش از آن مخصوص خدایان و قهرمانان اساطیری بود. برای خود برگزید. شی‌هوانگ‌تی به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه‌ی گسترده‌ای از جاده‌ها ساخت. وی هم‌چنین به قصد رونق تجارت، مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها را یکسان نمود. یکی دیگر از اقدام‌های مهم وی، تکمیل دیوار بزرگ چین بود. فرمانروایان پیش از او برای جلوگیری از هجوم اقوام صحراگرد، قسمت‌هایی از این دیوار را ساخته بودند؛ شی‌هوانگ‌تی بخش‌های مختلف این دیوار را به یکدیگر متصل کرد تا دژی به طول ۲۴۰۰ کیلومتر با ۲۵۰۰۰ برج نگهبانی در مرز شمالی چین شکل بگیرد. برای ساخت این دیوار، افراد زیادی به بیگاری گرفته شدند که بسیاری از آنها در حین کار جان سپردند.

۴- خاستگاه آیین برهمنی و ویژگی برجسته‌ی آن را توضیح دهید.

« پاسخ »

آریاییان هند همانند قوم بزرگ آریایی، خدایانی که مظاهر طبیعت بودند، مانند آسمان، ماه، خورشید، باد و آتش و به مرور زمان آیین پیچیده‌ای در هند پیدا شد که به خدایان متعددی که در وداها مورد ستایش قرار گرفته‌اند باور داشت و آداب و مناسک دشواری به پیروان خود از جمله قربانی کردن تحمیل می‌کرد.

۵- دستاوردهای مهم تمدن سند را فهرست کنید.

« پاسخ »

۱) شهرهایی براساس نقشه دقیق و معماری تقریباً یکسان می‌ساختند. خیابان و معابر با پهنای معین و راست گوشه بودند و شهرهایی مانند موهنجودارو و هاراپا بناهای عمومی به عنوان معابد و انبار غله داشتند و مجهز به شبکه فاضلاب بودند. ۲) متکی به کشاورزی محصولاتی چون گندم، جو، پنبه ۳) پرورش دام به ویژه گاو میش ۴) داد و ستد با ایران و بین‌النهرین ۵) آثار هنری، مجسمه و زیورآلات و ...

۶- درباره‌ی چند اختراع مهم چینیان باستان به صورت گروهی تحقیق کنید و گزارش آنرا در کلاس ارائه دهید.

« پاسخ »

پاسخ به عهده‌ی دانش آموز

۷- به نظر شما آثار کشف شده از آرامگاه شی‌هوانگ‌تی چه کمکی به مطالعه و شناخت تاریخ و تمدن چین باستان می‌کند؟

« پاسخ »

این آثار فرهنگ و آداب و رسوم آن روزها را توصیف می‌کند و نحوه زندگی و وضع آن زمان را می‌شناساند.

۸- با مقایسه‌ی نقشه‌ی طبیعی تمدن‌های بین‌النهرین، مصر، هند و چین باستان، درباره‌ی زمینه‌های جغرافیایی مشترک این تمدن‌ها و تأثیرات آن‌ها بر ویژگی اصلی تمدن‌های مذکور گفت‌وگو کنید.

« پاسخ »

پاسخ به عهده‌ی دانش آموز

۹- با انتشار خبر مرگ اسکندر، کدام یک از فرماندهان هندی بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت؟
۱) آشوکا ۲) چندرا گوپتا ۳) موریان ۴) ریگودا

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با انتشار خبر مرگ اسکندر، یکی از فرماندهان هندی به نام چندرا گوپتا بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت.

۱۰- کدام اقدام به شی‌هواتگ‌تی از فرمانروایان سلسله‌ی «چه این»، در سرزمین باستانی چین نسبت داده شده است؟

۱) تکمیل دیوار بزرگ چین ۲) گشایش جاده‌ی معروف ابریشم
۳) جلوگیری از ورود آیین بودا به کشور ۴) رواج مجدد اندیشه و آیین کنفوسیوس

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تکمیل دیوار چین یکی از اقدامات مهم شی‌هوانگ‌تی بود.

۱۱- جاده ابریشم که چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد، در کدام دوره گشایش یافت؟
(۱) شانگ (۲) چو (۳) چه‌این (۴) هان

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جاده مشهور ابریشم که چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد، در دوره هان گشایش یافت.

۱۲- به ترتیب، گشایش جاده ابریشم و تکمیل دیوار چین در زمان کدام سلسله‌ها چینی صورت گرفت؟

(۱) هان - هان (۲) چه‌این - هان

(۳) چه‌این - چه‌این (۴) هان - چه‌این

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جاده ابریشم که چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد، در دوره سلسله «هان» گشایش یافت و تکمیل دیوار چین در زمان حکومت شی‌هوانگ‌تی از سلسله «چه‌این» صورت گرفت.

۱۳- کدام مورد به دوران سلسله هان در سرزمین باستانی چین نسبت داده شده است؟

(۱) راه یافتن آیین بودا به آن سرزمین (۲) ساخته شدن دیوار عظیم چین

(۳) گشایش جاده ابریشم (۴) عدم گسترش یافتن اندیشه و آیین کنفوسیوس

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پس از مرگ شی‌هوانگ‌تی و در دوران حکومت هان، اندیشه و آیین کنفوسیوس دوباره رواج یافت. در دوران سلسله هان، آیین بودا به چین راه یافت.

۱۴- موردی که به تدریج سبب روی‌گردانی برخی از پیروان آیین برهمنی شد، کدام است؟

(۱) آمیخته شدن با خرافات و رسوم سخت (۲) رسوم سخت قربانی کردن

(۳) تشکیل دادن کاست یا طبقه ممتاز به وسیله برهمنان (۴) مناسک طاقت‌فرسای آیین آن

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مناسک طاقت‌فرسای آیین برهمنی به تدریج موجب روی‌گردانی برخی پیروان آن شد.

- ۱۵- شی هوانگ تی برای رونق تجارت سرزمین‌های تحت فرمان خود، کدام یک از تدابیر زیر را به کار برد؟
- (۱) جاده‌ی مشهور ابریشم را بازگشایی کرد.
 - (۲) مقیاس وزن‌ها، اندازه‌ها و عیار سکه‌ها را یکسان نمود.
 - (۳) مالیات و عوارض تجارت خارجی را کاهش داد.
 - (۴) بر میزان صادرات ابریشم و توجه به صنعت نساجی در چین افزود.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شی هوانگ تی به منظور تسلط بیش‌تر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه‌ی گسترده‌ای از جاده‌ها ساخت. وی هم‌چنین به قصد رونق تجارت، مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها را یکسان نمود.

- ۱۶- به ترتیب «ریگ ودا» شامل عقاید کدام قوم باستانی است و به چه زبانی سروده شده است؟
- (۱) آموری‌ها - بابلی قدیم
 - (۲) بومیان تمدن سند - دراویدی
 - (۳) آریاییان هند - سانسکریت
 - (۴) مردم بین‌النهرین - سومری

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مهم‌ترین اثر برج‌مانده درباره‌ی عقاید آریاییان هند، سروده‌هایی در ستایش آفرینش و خدایان با عنوان «وداها» است. کهن‌ترین بخش وداها، «ریگ ودا» نام دارد که به زبان سانسکریت که زبان مهاجران آریایی هند بود، سروده شده است.

- ۱۷- اساس تعالیم «کنفوسیوس»، فیلسوف برجسته‌ی چینی عهد باستان، چه بود؟

- (۱) بازگشت به پرستش خدایان چینی
- (۲) چگونگی غلبه بر رنج و درد زندگی
- (۳) راه‌های رسیدن به نیروانا (روشنی)
- (۴) شیوه‌ی مناسب رفتار حاکمان و مردم

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در عصر باستان تعدادی از اندیشمندان و فیلسوفان چینی، اصول و آیینی برای اداره‌ی جامعه و حکومت عرضه کردند. یکی از برجسته‌ترین این اندیشمندان، کنفوسیوس بود. کنفوسیوس بیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت و درباره‌ی دین یا خدایان چینی خیلی کم سخن گفته است. اساس تعالیم او این بود که مردم چطور باید رفتار کنند و حاکمان چگونه رفتار مناسب را در جامعه ترویج دهند.

۱۸- کدام گزینه درباره‌ی «آیین برهمنی در هند باستان»، درست است؟

- (۱) آیین پیچیده‌ای بود که از تلفیق باورهای آریایی و مردمان تمدن سند پدید آمد.
- (۲) آداب و مناسک ساده‌ای داشت که قربانی کردن از جمله‌ی آن بود.
- (۳) این آیین به خدایان متعددی که در وداها ستایش شده بودند، باور داشت.
- (۴) در برابر باورهای آمیخته با خرافات آیین بودایی ظهور کرد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به مرور زمان، آیین پیچیده‌ای در هند پدید آمد که به آیین برهمنی مشهور شد. این آیین به خدایان متعددی که در وداها ستایش شده بودند، باور داشت و آداب و مناسک دشواری را بر پیروان خود تحمیل می‌کرد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) عبارت «از تلفیق باورهای آریایی‌ها و مردمان تمدن سند پدید آمد» نادرست است.
- (۲) آداب و مناسک «ساده» غلط است؛ زیرا آیین برهمن آداب و مناسک «دشواری» داشت.
- (۴) آیین بودایی در برابر باورهای آمیخته با خرافات و رسوم سخت کیش برهمنی ظهور کرد، نه برعکس.

۱۹- کشور چین از چه طریقی در معرض حمله‌ی اقوام بیابان‌گرد قرار می‌گرفت و چین در ابتدا مانند کدام اقوام شامل چندین دولت - شهر بود؟

- (۱) دره‌ی پهناور رود هوانگ‌هو - سومر
- (۲) رود یانگ‌تسه - ایلام
- (۳) رود یانگ‌تسه - سومر
- (۴) دره‌ی پهناور رود هوانگ‌هو - ایلام

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دره‌ی پهناور رود هوانگ‌هو در شمال، کشور چین را در معرض یورش اقوام بیان‌گرد قرار می‌داد. چنین نیز مانند سومر و مصر، در آغاز شامل چندین دولت - شهر بود که بر هر قسمت از آن جنگاورانی حکومت می‌کردند.

۲۰- اساس تعالیم «کنفوسیوس»، فیلسوف برجسته‌ی چینی عهد باستان، کدام مورد بود؟

- (۱) بازگشت به پرستش خدایان چینی
- (۲) چگونگی غلبه بر رنج و درد زندگی
- (۳) راه‌های رسیدن به نیروانا
- (۴) شیوه‌ی مناسب رفتار حاکمان و مردم

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در عصر باستان تعدادی از اندیشمندان و فیلسوفان چینی، اصول و آیینی برای اداره‌ی جامعه و حکومت عرضه کردند. یکی از برجسته‌ترین این اندیشمندان، کنفوسیوس بود. کنفوسیوس بیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت و درباره‌ی دین یا خدایان چینی خیلی کم سخن گفته است. اساس تعالیم او این بود که مردم چطور باید رفتار کنند و حاکمان چگونه رفتار مناسب را در جامعه ترویج دهند.

۲۱- «سلسله‌ی گوپتا» در هند باستان چگونه به قدرت رسید؟

- (۱) با شورش یک فرماندهی هندی به نام چندرا گوپتا بر ضد یونانیان به قدرت رسید.
- (۲) حکومت موریای پس از آشوکا ضعیف شد و کم‌کم سلسله‌ی گوپتا بر سر کار آمد.
- (۳) چندرا گوپتا مؤسس گوپتاها، شماری از حاکمان محلی شمال هند را به اطاعت درآورد.
- (۴) پس از تصرف قسمت‌هایی از شمال غرب هند، توسط داریوش هخامنشی روی کار آمد.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

حکومت موریای پس از آشوکا ضعیف شد و کم‌کم سلسله‌ی دیگری به نام گوپتا بر سر کار آمد. نکته: چندرا گوپتا مؤسس سلسله‌ی موریای بود و سلسله‌ی گوپتا پس از سلسله‌ی موریای در هند بر سر کار آمد.

۲۲- یکی از اقدامات موثر حکومت «هان»، که به سنتی ماندگار در چین تبدیل شد کدام است؟

- (۱) انتخاب مأموران دولتی بر پایه‌ی اصول و تعلیمات کنفوسیوس
- (۲) دادن اجازه گسترش آیین بودا
- (۳) جلوگیری از نابودی و کشتن پیروان کنفوسیوس
- (۴) گشایش جاده ابریشم برای رونق تجارت

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. یکی از اقدامات موثر حکومت هان که به سنتی ماندگار در تاریخ چین تبدیل شد، انتخاب مأموران دولتی بر پایه‌ی اصول و تعلیمات کنفوسیوس بود. در چارچوب این اصول، افراد بر اساس توانمندی و شایستگی‌های خویش و نه بر مبنای ثروت و وابستگی‌های خانوادگی به خدمت گرفته می‌شدند. از این‌رو، کسانی که داوطلب خدمات دولتی بودند، به منظور اثبات استعداد و صلاحیت خود لازم بود در آزمون‌های مختلفی شرکت کنند.

۲۳- تمدن کدام کشور در میان تمدن‌های نخستین به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است؟

- (۱) مصر (۲) یونان (۳) هند (۴) چین

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است. چینیان زمانی با هند و ایران ارتباط برقرار کردند که فرهنگ و هنر آنان شکوفا شده و ویژگی خاص خود را پیدا کرده بود. چین نیز مانند سومر و مصر، در آغاز شامل چندین دولت - شهر بود که بر هر قسمت از آن، جنگاورانی حکومت می‌کردند. به تدریج حاکمان محلی تحت فرمان یک دودمان قرار گرفتند و سلسله‌های حکومتی در این سرزمین به وجود آمد.

۲۴- اقدام مهم یکی از فرماندهان هندی پس از مرگ اسکندر مقدونی در آن کشور، کدام است؟

- (۱) شورش علیه یونانیان در سرزمین هند را خواستار شد.
- (۲) از مخالفت و دشمنی برهمنان با تعلیم بودا جلوگیری می‌کرد.
- (۳) سلسله «موریان» را بنیان گذاشت.
- (۴) با قیام علیه یونانیان سلسله «گپتا» را پایه‌گذاری کرد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اسکندر مقدونی پس از آنکه حکومت هخامنشیان را برانداخت، بخش‌های وسیعی از هند را فتح کرد. با انتشار خبر مرگ اسکندر، یکی از فرماندهان هندی به نام چندراگوپتا بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت او با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، سلسله موریان را بنیان گذاشت. حکومت «موریا» در دوران فرمانروایی «آشوکا» به اوج قدرت رسید و قلمرو خود را به سرتاسر هند به جز قسمت‌های جنوبی آن گسترش داد.

۲۵- کدام مورد وظیفه آریائیان هند را در قبال حفظ سرودهای «وداها» نشان می‌دهد؟

- (۱) اجرای مناسک دشوار
- (۲) حفظ سرودها از گزند فراموشی
- (۳) مخالفت با آیین بودایی
- (۴) قربانی کردن برای خدایان غیرمادی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مهم‌ترین اثر برجا مانده درباره عقاید آریائیان هند، سروده‌هایی در ستایش آفرینش و خدایان با عنوان «وداها» است. کهن‌ترین بخش وداها «ریگ ودا» نام دارد که به زبان سانسکریت، زبان آریایی‌های هند بود، سروده شده است. به مرور زمان، آیین پیچیده‌ای در هند پدید آمد که به آیین برهمنی مشهور شد. این آیین به خدایان متعددی که در وداها ستایش شده بودند، باور داشت. وظیفه حفظ سرودهای وداها از گزند فراموشی، تعلیم آموزه‌های دینی و اجرای آداب مذهبی بر عهده افرادی بود که به «برهمن» شهرت داشتند.

۲۶- با حفاری و کاوش باستان‌شناسان، بقایای شهر بزرگ «هاراپا» در کدام کشور امروزی کشف گردید؟

- (۱) پاکستان
- (۲) چین
- (۳) عراق
- (۴) هند

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کاوش‌های باستان‌شناسی در اوایل سده بیستم نشان داد که در حدود ۵ هزار سال پیش، تمدن پیشرفته‌ای در کنار رود سند وجود داشته است. باستان‌شناسان پس از سال‌ها حفاری و کاوش، بقایای شهر بزرگ و پرجمعیت موهنجو دارو و هاراپا را که در پاکستان امروزی واقع است، کشف کردند. در فاصله بین این دو شهر باستانی نیز ده‌ها سکونتگاه کوچک‌تر، از خاک بیرون آورده شد.

۲۷- کدام گزینه از مواردی می‌باشد که به برهمنان در هند باستان نسبت داده شده است؟

- (۱) کوشش برای صداقت‌ورزی در ایمان، نیت، گفتار و کردار
- (۲) مقابله با باورهای آمیخته با خرافات و رسوم دشوار دینی
- (۳) مخالفت و دشمنی با رواج تعالیم آیین بودایی در هند
- (۴) حفظ زبان سانسکریت از گزند فراموشی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تعالیم بودا با وجود مخالفت و دشمنی برهمنان در هند رواج پیدا کرد و سپس از آنجا به مناطق دیگر آسیا از جمله تبت و چین راه یافت.

۲۸- کدام گزینه از ویژگی‌های «تمدن باستانی دره‌ی سند» است؟

- (۱) ساکنان شهرهای موهنجودارو و هاراپا مردمانی جنگجو و دارای اسب و ارابه بودند.
- (۲) برخی اشیای متعلق به مراکز تمدنی ایران و بین‌النهرین در کشفیات مربوط به این تمدن وجود دارد.
- (۳) به سبب موقعیت ویژه‌ی جغرافیایی خود کم‌تر تحت تأثیر و نفوذ خارج بوده است.
- (۴) زندگی ساکنان این تمدن متکی بر پرورش دام به ویژه گاو میش بود.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برخی اشیای متعلق به مراکز تمدنی ایران و بین‌النهرین در کشفیات موهنجودارو و هاراپا، نشان می‌دهد که این مراکز با یکدیگر دادوستد داشته‌اند. یادآوری: تمدن سند به کشاورزی متکی بود و ساکنان این منطقه به پرورش دام به ویژه گاو میش نیز می‌پرداختند (نادرستی گزینه‌ی ۴).

۲۹- کدام گزینه از اقدامات «چندرا گوپتا»، حاکم مشهور هند است؟

- (۱) حکومت موریا پس از آشوکا کم‌کم ضعیف شد و چندرا گوپتا بر سر کار آمد.
- (۲) در اوج قدرت، قلمرو خود را به سرتاسر هند به‌جز قسمت‌های جنوبی آن گسترش داد.
- (۳) علیه یونانیان قیام کرد و شماری از حاکمان محلی شمال هند را به اطاعت خود درآورد.
- (۴) پس از مرگ داریوش هخامنشی با تصرف قسمت‌هایی از شمال غرب هند به قدرت رسید.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با انتشار خبر مرگ اسکندر، یکی از فرماندهان هندی به نام چندرا گوپتا بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت. او با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، سلسله‌ی موریا را بنیان گذاشت.

۳۰- اساس تعالیم «کنفوسیوس»، فیلسوف برجسته‌ی چینی عهد باستان، چه بود؟

- (۱) بازگشت به پرستش خدایان چینی
- (۲) چگونگی غلبه بر رنج و درد زندگی
- (۳) راه‌های رسیدن به نیروانا (روشنی)
- (۴) شیوه‌ی مناسب رفتار حاکمان و مردم

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در عصر باستان تعدادی از اندیشمندان و فیلسوفان چینی، اصول و آیینی برای اداره‌ی جامعه و حکومت عرضه کردند. یکی از برجسته‌ترین این اندیشمندان، «کنفوسیوس» بود. کنفوسیوس بیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت و درباره‌ی دین یا خدایان چینی، خیلی کم سخن گفته است. اساس تعالیم او این بود که مردم چطور باید رفتار کنند و حاکمان چگونه رفتار مناسب را در جامعه ترویج دهند.

۳۱- کدام گزینه از تغییر و تحولاتی است که پس از استقرار «سلسله‌ی هان» در چین باستان روی داد؟

- (۱) پایان تفرقه و تجزیه‌ی سیاسی در چین برای نخستین بار
- (۲) تکمیل دیوار چین و اتصال بخش‌های مختلف آن به یکدیگر
- (۳) برقراری روابط ایران و چین و گشایش جاده‌ی ابریشم
- (۴) انتخاب مأموران دولتی بر پایه‌ی اصول و تعلیمات بودا

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «سلسله‌ی هان» با گسترش قلمرو خود از سمت جنوب و غرب با کشورها و تمدن‌های دیگر از جمله ایران، ارتباط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برقرار کرد. جاده‌ای که در قرون جدید به عنوان جاده‌ی ابریشم شهرت یافت و چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد، در دوره‌ی هان گشایش یافت. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ و ۲) از وقایع دوره‌ی سلطنت شی هوانگ‌تی می‌باشد.
- ۴) به دلیل به‌کارگیری نام «بودا» به جای «کنفوسیوس»، نادرست است.

۳۲- در میان تمدن‌های نخستین، کدام تمدن به سبب موقعیت ویژه‌ی جغرافیایی خود، کم‌تر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است؟

- (۱) مصر
- (۲) هند
- (۳) بین‌النهرین
- (۴) چین

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به سبب موقعیت ویژه‌ی جغرافیایی خود، کم‌تر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.

۳۳- زمانی که تمدن چین مانند سومر و مصر شامل چندین دولت - شهر بود، چه کسانی بر قسمت‌های مختلف این کشور حکومت می‌کردند؟

- (۱) جنگاوران (۲) کاهنان (۳) نمایندگان شاه (۴) رؤسای قبایل

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. چین نیز مانند سومر و مصر، در آغاز شامل چندین دولت - شهر بود که بر هر قسمت از آن، جنگاورانی حکومت می‌کردند.

۳۴- «ژنگ»، نخستین امپراتور چین باستان، به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، کدام روش را در پیش گرفت؟

- (۱) آیین کنفوسیوس را در چین رسمیت بخشید.
 (۲) با فرستادن سفیری به دربار اشکانیان، جاده‌ی ابریشم را بازگشایی کرد.
 (۳) تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه‌ی گسترده‌ای از جاده‌ها ساخت.
 (۴) مأموران دولتی را نه بر مبنای ثروت و خون، بلکه براساس توانمندی و شایستگی انتخاب کرد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. یکی از فرمانروایان سلسله‌ی «چهاین» به نام ژنگ که در ۲۶۴ ق.م. به تخت نشست، با پیروزی بر حاکمان محلی و اشراف زمین‌دار به تفرقه و تجزیه‌ی سیاسی چین پایان داد و حکومت نیرومندی را به وجود آورد. او عنوان شی‌هوانگ‌تی به معنای امپراتور اول را که پیش از آن مخصوص خدایان و قهرمانان اساطیری بود، برای خو برگزید. شی‌هوانگ‌تی به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه‌ی گسترده‌ای از جاده‌ها ساخت. یادآوری: سایر گزینه‌ها، مربوط به اقدامات سلسله‌ی هان است.

۳۵- کدام آیین، در عصر باستان از هندوستان به چین راه یافت؟

- (۱) آیین کنفوسیوس (۲) آیین برهمنی (۳) آیین بودا (۴) آیین ودایی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تعالیم بودا با وجود مخالفت و دشمنی برهمنان در هند رواج پیدا کرد و سپس از آن‌جا به مناطق دیگر آسیا از جمله تبت و چین راه یافت. در دوران سلسله‌ی هان، آیین بودا به چین راه یافت.

۳۶- اساس تعالیم کنفوسیوس بود و به دستور آثار این اندیشمند سوزانده شد.

- (۱) اصول اداره‌ی جامعه - ژنگ (۲) رفتار اخلاقی مردم و ترویج آن توسط حاکمان - هان
 (۳) اصول اداره‌ی جامعه - هان (۴) رفتار اخلاقی مردم و ترویج آن توسط حاکمان - ژنگ

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اساس تعلیم کنفوسیوس این بود که مردم چگونه باید رفتار کنند و حاکمان چگونه رفتار مناسب را ترویج دهند. ژنگ (ملقب به شی‌هوانگ‌تی) به شدت با اندیشه‌ی این اندیشمند مخالفت کرد و دستور داد آثارش را بسوزانند.

۳۷- کدام یک از حقایق مطرح شده توسط بودا نمی‌باشد؟

- (۱) سرچشمه درد، تاریکی است.
- (۲) تنها با رسیدن به «تیروانا» می‌توان بر آرزو و خواستن غلبه کرد.
- (۳) از هشت راه مقدس می‌توان به نیروانا رسید.
- (۴) زندگی سراسر درد و رنج بی‌پایان است.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بودا از چهار حقیقت عالی سخن به میان آورد که عبارت بود از: ۱- زندگی سراسر درد و رنج بی‌پایان. ۲- سرچشمه این درد، آرزو و خواستن است. (نه طبیعت و تاریکی). ۳- تنها با رسیدن به «تیروانا» می‌توان بر آرزو و خواستن غلبه کرد. ۴- از هشت راه مقدس می‌توان به نیروانا رسید.

۳۸- شی‌هوانگ‌تی، پس از آن که حکومت نیرومندی در چین به وجود آورد، برای رونق سرزمین خود، به کدام اقدام دست زد؟

- (۱) ارتباط اقتصادی و فرهنگی، با تمدن‌های دیگر برقرار کرد.
- (۲) عیار سکه‌ها را در تمام کشور یکسان نمود.
- (۳) از اندیشمندان چینی برای اداره‌ی بهتر حکومت یاری خواست.
- (۴) به تکمیل دیوار چین در مقابل اقوام صحراگرد پرداخت.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. یکی از فرمانروایان سلسله‌ی «چه این» به نام ژنگ، که در ۲۶۴ ق.م به تخت نشست، با پیروزی بر حاکمان محلی و اشراف زمین‌دار به تفرقه و تجزیه‌ی سیاسی چین پایان داد و حکومت نیرومندی را به وجود آورد. او عنوان شی‌هوانگ‌تی به معنای امپراتور اول را که پیش از آن مخصوص خدایان و قهرمان اساطیری بود، برای خود برگزید. وی تشکیلات اداری را نوسازی و به قصد رونق تجارت مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها را یکسان نمود.

۳۹- مهم‌ترین آثاری که درباره‌ی عقاید آریائیان در هند، که از سمت شمال غرب وارد این سرزمین شدند وجود دارد، کدام است؟

- (۱) سرودهایی در ستایش آفرینش و خدایان
- (۲) پرستشگاه‌هایی برای قربانی کردن
- (۳) معابدی برای نیایش خدایان متعدد
- (۴) آئین‌های بسیار پیچیده‌ی برهمنی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آریائیان هند نیز همانند سایر اقوام هند و اروپایی، خدایان گوناگونی را به عنوان یکی از مظاهر (ماه - آسمان - خورشید ...) می‌پرستیدند. مهم‌ترین اثر برجامانده درباره‌ی عقاید آریائیان هند، سرودهایی در ستایش آفرینش و خدایان با عنوان (وداها) است. کهن‌ترین بخش وداها «ریگ‌ودا» نام دارد که به زبان سانسکریت، که زبان مهاجران آریایی هند بود، سروده شده است.

۴۰- کدام مورد از وقایع مهم دوران سلسله‌ی هان در سرزمین باستانی چین می‌باشد؟

- (۱) سوزاندن آثار کنفوسیوس
- (۲) جاده مشهور ابریشم مورد تهاجم صحراگردان قرار گرفت.
- (۳) راه یافتن آیین بودا به آن سرزمین
- (۴) تکمیل دیوار چین برای جلوگیری از هجوم اقوام صحراگرد انجام گرفت.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پس از مرگ شی‌هوانگ‌تی، چین دچار آشوب و جنگ داخلی شد و اندکی بعد سلسله‌ی هان روی کار آمد، در دوران فرمانروایی این سلسله، تغییر و تحولات چشم‌گیری در چین رخ داد. کشاورزی، صنعت، علم و فرهنگ پیشرفت‌های زیادی کرد و چینیان دست به ابداعات و اختراعات مهمی زدند. سلسله‌ی هان با گسترش قلمرو خود، با کشورها و تمدن‌های دیگر از جمله ایران، ارتباط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برقرار کرد. در دوران سلسله‌ی هان آیین بودا به چین راه یافت و در کنار آیین کنفوسیوس و دیگر آیین‌ها مورد پذیرش بخشی از مردم چین قرار گرفت.

۴۱- اساس تعالیم کنفوسیوس درباره‌ی حاکمان، در سرزمین چین کدام است؟

- (۱) انتخاب مأموران دولتی از بین مردم عادی
- (۲) ترویج رفتار مناسب در جامعه
- (۳) جلوگیری از ورود ادیان دیگر به چین
- (۴) گسترش عدالت و جلوگیری از ظلم به مردم

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در عصر باستان تعدادی از اندیشمندان و فیلسوفان چینی، اصول و آیینی برای اداره‌ی جامعه و حکومت عرضه کردند. یکی از برجسته‌ترین آنان کنفوسیوس بود که چند قرن پیش از شی‌هوانگ‌تی می‌زیست. کنفوسیوس بیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت و درباره‌ی دین و خدایان چینی خیلی کم سخن گفته است. اساس تعالیم او این بود که مردم چطور رفتار کنند و حاکمان چگونه رفتار مناسب را در جامعه ترویج دهند. شی‌هوانگ‌تی در مخالفت با اندیشه‌های وی دستور داد آثار کنفوسیوس را سوزانده و حکیمان پیرو او را نابود کنند.

۴۲- مهم‌ترین وظیفه‌ی برهمنان، به واسطه‌ی مقام و موقعیت مذهبی که داشتند کدام است؟

- (۱) جلوگیری از گسترش آیین بودا
- (۲) حفظ سرودهای وداها از گزند فراموشی
- (۳) خواندن سرودها به زبان سانسکریت
- (۴) قربانی کردن به خدایان

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آریاییان هند نیز همانند سایر اقوام هند و اروپایی، خدایان گوناگونی را به عنوان یکی از مظاهر طبیعت، مانند آسمان، ماه، خورشید، باد و آتش می‌پرستیدند و مانند ایرانی‌ها به خدای غیرمادی و مافوق طبیعت اعتقاد داشتند. به مرور زمان، آیین پیچیده‌ای در هند پدید آمد که به آیین برهمنی مشهور شد. قربانی کردن، از جمله‌ی رسوم سخت و پیچیده‌ی آن بود. وظیفه‌ی حفظ سرودهای وداها از گزند فراموشی، تعلیم آموزه‌های دینی و اجرای آداب مذهبی، برعهده‌ی افرادی بود که به برهمن شهرت داشتند.

۴۳- بقایای شهر بزرگ و پرجمعیت هاراپا، به وسیله کاوش‌های باستان‌شناسی، در کدام کشور کشف شده است؟
(۱) چین (۲) یونان (۳) بین‌النهرین (۴) پاکستان

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کاوش‌های باستان‌شناسی در اوایل سده‌ی بیستم نشان داد که در حدود ۵ هزار سال پیش، تمدن پیشرفته‌ای در کنار رود سند وجود داشته است. باستان‌شناسان پس از سال‌ها حفاری و کاوش، بقایای شهرهای بزرگ و پرجمعیت موهنجدارو و هاراپا واقع در پاکستان را کشف کردند. در فاصله‌ی بین این دو شهر باستانی نیز ده‌ها سکونتگاه کوچک‌تر از خاک بیرون آورده شد.

۴۴- در کدام ناحیه‌ی هند، قوم تیره‌پوست دراویدی‌ها تا قرن‌ها به زندگی مستقل در مقابل سلطه‌ی مهاجران آریایی ادامه دادند؟

- (۱) در ناحیه‌ی فلاکت دکن
(۲) در شمال رود گنگ
(۳) در اطراف رود سند
(۴) نواحی استوایی و مرطوب جنوب هند

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در حدود ۱۵۰۰ ق.م و در زمانی که سند رو به انحطاط نهاده بود، دسته‌هایی از اقوام آریایی از سمت شمال غرب وارد هند شدند. آریاییان که مردمانی جنگجو و دارای ارابه و اسب بودند، به تدریج بر بخش‌های شمال هند مسلط شدند و قدرت و نفوذ خود را تا نواحی مرکزی آن کشور گسترش دادند. نواحی استوایی و مرطوب جنوب هند، زیر سلطه‌ی مهاجران آریایی درنیامد و قومی تیره‌پوست موسوم به دراویدی‌ها تا قرن‌ها در آن‌جا به زندگی مستقل خود ادامه داد.

۴۵- کدام مورد از اقدامات مهم شی هوانگ‌تی از فرمانروایان سلسله (چه این) در سرزمین چین نمی‌باشد؟

- (۱) شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها را ساخت.
(۲) جاده مشهور ابریشم را از طریق چین به اروپا و آسیا متصل کرد.
(۳) تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد.
(۴) مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه را یکسان نمود.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پس از مرگ «شی هوانگ‌تی» چین دچار آشوب و جنگ داخلی شد و اندکی بعد «سلسله هان» روی کار آمد. جاده مشهور ابریشم که چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد، در دوره «هان» گسترش یافت. سایر اقدامات توسط شی هوانگ‌تی صورت گرفت.

۴۶- دلیل روی گردانی برخی از پیروان از آئین پیچیده برهمنی در هند کدام است؟

- (۱) رسوم سخت و پیچیده قربانی کردن
(۲) شکل‌گیری و رواج آئین‌های دیگر
(۳) تحمیل مناسک طاقت‌فرسا بر پیروان آن
(۴) ظهور آیین بودایی در برابر کیش برهمنی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مناسک طاقت‌فرسای آیین برهمنی که به خدایان متعددی که در وداها ستایش شده بودند، باور داشت، به تدریج موجب روی گردانی برخی از پیروان آن شد و زمینه را برای رواج آئین‌های دیگر در هند مانند بودایی فراهم آورد.

۴۷- بقایای شهر بزرگ و پرجمعیت هاراپا، به وسیله کاوش‌های باستان‌شناسی، در کدام کشور کشف شده است؟

- (۱) چین (۲) یونان (۳) بین‌النهرین (۴) پاکستان

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کاوش‌های باستان‌شناسی در اوایل سده بیستم نشان داد که در حدود ۵ هزار سال پیش، تمدن پیشرفته‌ای در کنار رود سند وجود داشته است. باستان‌شناسان پس از سال‌ها حفاری و کاوش، بقایای شهرهای بزرگ و پرجمعیت موهنجدارو و هاراپا واقع در پاکستان را کشف کردند. در فاصله بین این دو شهر باستانی نیز ده‌ها سکونتگاه کوچکتر از خاک بیرون آورده شد.

۴۸- کاغذی که امروزه، هم‌همی ما هر روزه از آن استفاده می‌کنیم، نخستین بار، در کدام کشور باستانی اختراع و مورد

استفاده قرار گرفت؟

- (۱) مصر (۲) هند (۳) چین (۴) یونان

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کاغذ، ابتدا به وسیله چینی‌ها اختراع شد، (بیش‌تر به صورت پارچه‌ای) سپس مسلمانان آن را از چینی‌ها گرفتند و تکمیل کردند (با استفاده از الیاف گیاهی) و بعدها اروپاییان فن کاغذسازی را از مسلمانان آموختند و با کمک مواد شیمیایی و ماشین‌آلات آن را توسعه دادند.

۴۹- در کدام کشور باستانی، مجموعه‌ی متون دینی (وداها)، در حدود ۱۲۰۰ ق. م به صورت مکتوب درآمد؟

- (۱) هند (۲) چین (۳) یونان (۴) میان‌دورود

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در هند باستان پس از آن‌که چندین قرن افسانه‌ها و اعتقادات مردم سینه به سینه نقل شد در حدود ۱۲۰۰ ق. م به صورت مکتوب درآمد که به آن‌ها کتاب‌های ودا می‌گویند.

- ۵۰- در چین باستان کدام عامل سبب افزایش جمعیت و پیدایش نخستین شهرها شد؟
- (۱) تولید مازاد بر نیاز محصولات کشاورزی و دامی
 - (۲) برقراری وحدت سیاسی به دست شی هوانگ‌تی
 - (۳) رونق تجارت در اثر تولید محصولات مثل ابریشم
 - (۴) مهاجرت گسترده از سرزمین‌های همسایه به چین

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در چین نیز مانند دیگر جاه‌ها، با تولید مازاد بر نیاز محصولات کشاورزی و دامی، جمعیت رو به افزایش نهاد و به تدریج زمینه پیدایش نخستین شهرها را در حدود ۱۵۰۰ ق.م فراهم آورد.

۵۱- کدام گزینه از ویژگی‌های تمدن دره‌ی سند است؟

- (۱) ساکنان شهرهای موهنجودارو و هاراپا مردمانی جنگجو و دارای اسب و ارابه بودند.
- (۲) به سبب موقعیت ویژه‌ی جغرافیایی خود کم‌تر تحت تأثیر و نفوذ خارج بوده است.
- (۳) زندگی ساکنان این تمدن متکی بر پرورش دام به ویژه گاومیش بود.
- (۴) وجود برخی اشیای متعلق به مراکز تمدنی ایران و بین‌النهرین در کشفیات مربوط به تمدن سند است.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وجود برخی اشیای متعلق به مراکز تمدنی ایران و بین‌النهرین در کشفیات موهنجودارو و هاراپا، نشان می‌دهد که این مراکز با یکدیگر دادوستد داشته‌اند. یادآوری: تمدن سند به کشاورزی متکی بود و ساکنان این منطقه به پرورش دام به ویژه گاومیش نیز می‌پرداختند. (رد گزینه‌ی ۳).